

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ηλεκτρονικό σύστημα διάθεσης τηλεοπτικού διαφημιστικού χρόνου, Τροποποίηση του ν. 3548/2007, σύσταση μητρώου περιφερειακού και τοπικού τύπου, Ειδική σήμανση γραμμωτού κώδικα στις έντυπες εκδόσεις, Δημιουργία θεσμικού πλαισίου για την ενίσχυση της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Α. Το νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την κοινή συνεδρίαση των Διαρκών Επιτροπών Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από πέντε Κεφάλαια, σαράντα ένα άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου που αφορά στην έναρξη ισχύος του νομοθετήματος, καθώς και ένα Παράρτημα, αποτελούμενο από τους πέντε πίνακες των πολιτιστικών κριτηρίων και τη βαθμολογία ενός εκάστου, ανά κατηγορία, οπτικοακουστικού έργου που μπορεί να υπαχθεί στο προτεινόμενο, διά του νομοσχεδίου, νέο, επενδυτικό καθεστώς.

Προς τον σκοπό της «ρύθμιση[ς] των ζητημάτων της τηλεοπτικής διαφημιστικής αγοράς» και, ειδικώς, «του τρόπου διάθεσης του τηλεοπτικού διαφημιστικού χρόνου» (Αιτιολογική Έκθεση επί του Νσχ), με το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1 – 12) θεσπίζεται ηλεκτρονικό σύστημα (Σύστημα), μέσω του οποίου καταγράφονται και δύνανται να διενεργούνται και εκκαθαρίζονται οι συναλλαγές διάθεσης του διαφημιστικού χρόνου των τηλεοπτικών οργανισμών.

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, καθορίζονται οι βασικές έννοιες για την εφαρμογή των σχετικών ρυθμίσεων του νομοσχεδίου, οι συμμετέχοντες στο Σύ-

στημα, η 1η Σεπτεμβρίου 2018 ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της καταγραφής των συναλλαγών διάθεσης διαφημιστικού χρόνου μέσω του νέου Συστήματος, η μορφή του Συστήματος (Ολοκληρωμένη Ηλεκτρονική Πλατφόρμα), το περιεχόμενό του και ο τρόπος λειτουργίας του (άρθρα 1 – 5). Εν συνεχεία, προβλέπεται ότι η ανάθεση του σχεδιασμού, της ανάπτυξης και πραγματοποίησης του συστήματος γίνεται από τον διαχειριστή (άρθρο 6). Τέλος, παρατίθενται οι υποχρεώσεις του διαχειριστή του Συστήματος (άρθρο 7), ορίζονται οι αρμοδιότητες του ρυθμιστή του Συστήματος, που εποπτεύει την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του, εν προκειμένω του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (βλ. άρθρο 2 περ. 8), και καθορίζονται οι κυρώσεις που δύναται να επιβληθούν στον διαχειριστή και στους συμμετέχοντες για τις οριζόμενες στο νομοσχέδιο παραβάσεις (άρθρα 9 – 12).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 13 – 17) τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3548/2007 για την «καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις», προκειμένου, ιδίως, να διευρυνθούν οι περιπτώσεις επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων σε βάρος εφημερίδας που προβλέπονται στο άρθρο 5 του εν λόγω ν. 3548/2007, να αναπροσαρμοσθούν τα χρηματικά πρόστιμα που επιβάλλονται κατά περίπτωση (άρθρο 15) και να συσταθεί στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης ηλεκτρονικό μητρώο (Μητρώο), στο οποίο καταχωρίζονται σε ειδικές μερίδες τα στοιχεία των εφημερίδων περιφερειακού και τοπικού τύπου που διατηρούν δικαίωμα καταχώρισης δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου (άρθρο 14).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρο 18) ανακαθορίζεται το πλαίσιο εφαρμογής της ειδικής σήμανσης γραμμωτού κώδικα στις έντυπες εκδόσεις.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 19 – 38) εισάγεται θεσμικό πλαίσιο για την ενίσχυση της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων. Το ως άνω πλαίσιο περιλαμβάνει τον σκοπό και τους απαραίτητους ορισμούς για την εφαρμογή του (άρθρα 19 και 20) και το εφαρμοστέο καθεστώς, το οποίο περιλαμβάνει, εκτός από τις διατάξεις του παρόντος, τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 17.6.2014 «για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης» (ΕΕ L 187/1 26.6.2014) (άρθρα 21 επ.).

Ειδικότερα, παρέχεται δυνατότητα ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων «για την παραγωγή αυτοτελούς οπτικοακουστικού έργου που πληροί τις προϋποθέσεις των πολιτιστικών κριτηρίων, του πίνακα Α΄ [του Παραρτήματος επί του νσχ], εφόσον αφορά οπτικοακουστικό έργο μυθοπλασίας, του πίνακα Β΄ [του Παραρτήματος επί του νσχ], εφόσον αφορά οπτικοακουστικό έργο δημιουργικής τεκμηρίωσης, του πίνακα Γ΄ [του Παραρτήματος επί του νσχ], εφόσον αφορά κινούμενο σχέδιο, και του πίνακα Δ΄ [του Παραρτήματος επί του νσχ], εφόσον αφορά ψηφιακό παιχνίδι [Επίσης] στο παρόν καθεστώς υπάγονται επενδυτικά σχέδια για την παραγωγή δύσκολου οπτικοακουστικού έργου, με την προϋπόθεση το έργο τούτο να πληροί τα πολιτιστικά κριτήρια του πίνακα Α΄ ή Β΄ ή Γ΄ ή Δ΄ και του πίνακα Ε΄ [του Παραρτήματος επί του νσχ]». Δικαιούχοι της ενίσχυσης ορίζονται οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια και λειτουργούν με σκοπό την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων ή την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων στο πλαίσιο διασυνοριακής παραγωγής, και οι αλλοδαπές επιχειρήσεις παραγωγής οπτικοακουστικών έργων, εφόσον, για τους σκοπούς του παρόντος, συμβάλλονται με επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη ή έχει υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια και λειτουργεί με σκοπό την εκτέλεση παραγωγής οπτικοακουστικών έργων ή μέρους αυτών.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ (άρθρα 39 – 41) θεσπίζονται λοιπές ρυθμίσεις που αφορούν στην τροποποίηση των ν. 4053/2012, 2644/1998, 2328/1995, 3905/2010, του π.δ/τος 109/2010, και της κ.υ.α. υπ΄ αριθ. ΟΙΚ.02/11.6.2013 (ΦΕΚ Β΄ 1414/11.6.2013) η οποία ρυθμίζει τα περί κατάργησης της δημόσιας επιχείρησης «Ελληνική Ραδιοφωνία – Τηλεόραση, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΤ - Α.Ε.). Στην ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση προβλέπεται ολοκλήρωση του έργου της ειδικής διαχείρισης την 29.4.2019, διευκρινίζεται ότι η ιδιότητα του διαχειριστή δεν συνιστά ασυμβίβαστο ή λόγο αναστολής άσκησης άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας ή λειτουργήματος, και παρέχεται η δυνατότητα στους αρμόδιους υπουργούς να διορίσουν νέο διαχειριστή (άρθρο 39). Με το άρθρο 40 ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις. Τέλος, με το άρθρο 41 ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος.

Β. Στην ελληνική έννομη τάξη, η διαφήμιση προστατεύεται ως ειδικότερη έκφανση της οικονομικής ελευθερίας. Κατά το άρθρο 14 παράγραφος 1 του Συντάγματος, καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτώς και διά του τύπου, τους στοχασμούς του, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, ενώ κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1 του Συντάγματος, καθένας έ-

χει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη. Στο πλαίσιο αυτό, έχει κριθεί ότι «με την τελευταία αυτή διάταξη προστατεύεται, μεταξύ άλλων, και η οικονομική ελευθερία στο πλαίσιο της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και συνακόλουθα η ελευθερία της διαφήμισης, δεδομένου ότι η διαφήμιση είναι αναγκαία για την άσκηση οποιασδήποτε οικονομικής δραστηριότητας και αποτελεί ουσιώδες συστατικό της ελεύθερης αγοράς» (ΑΠ 627/2011).

Στην παρ. 1α του άρθρου 3 και την παράγραφο 3 του άρθρου 8 του ν. 2328/1995 ορίζεται ότι οι τηλεοπτικές διαφημίσεις διέπονται από τις αρχές και τους κανόνες εκπομπών και διαφημίσεων που ισχύουν για τις εκπομπές της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης Α.Ε., στο πλαίσιο του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος και της Οδηγίας 89/552/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου της 3.10.1989 (ΕΕ L 298/17.10.89), όπως αυτή έχει μεταφερθεί στην ελληνική έννομη τάξη. Η τήρηση των σχετικών υποχρεώσεων αποτελεί θεμελιώδη όρο της άδειας λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού.

Συμφώνως προς το άρθρο 2 γ του π.δ/τος 100/2000, τηλεοπτική διαφήμιση αποτελεί «κάθε μορφή τηλεοπτικού μηνύματος που μεταδίδεται, έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος ή για λόγους αυτοπροβολής από μία δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση στα πλαίσια εμπορικής, βιομηχανικής ή βιοτεχνικής δραστηριότητας ή άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος, με σκοπό την προώθηση της παροχής αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ακινήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έναντι πληρωμής ή ανάλογου τιμήματος».

Γ. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η διαφήμιση συνιστά παροχή υπηρεσιών που εμπίπτει στην έννοια του άρθρου 56 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρο 49 ΣΕΚ). Επισημαίνονται, σε επίπεδο παράγωγου δικαίου, ιδίως, η Οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010 για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (Οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, ΕΕ L 95/15.4.2010, σελ. 1), καθώς και η προαναφερόμενη Οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 97/36/ΕΚ του Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου της 30.6.1997 (στο εξής «Οδηγία τηλεόραση χωρίς σύνορα», ΕΕ L 202/30.7.1997, σελ. 60), η οποία παρέχει το νομικό πλαίσιο αναφοράς για την ελεύθερη παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη μίας ευρωπαϊκής τηλεοπτικής αγοράς και των συναφών υπηρεσιών, όπως η τηλεοπτική διαφήμιση και η παραγωγή οπτικοακουστικών προγραμμάτων.

Ειδικότερα, η εν λόγω Οδηγία συντονίζει σε ευρωπαϊκό επίπεδο τις νομοθεσίες των κρατών μελών, ιδίως, στους τομείς της εφαρμοζόμενης νομοθεσίας για την τηλεοπτική μετάδοση, της προώθησης της παραγωγής και της διανομής ευρωπαϊκών έργων, της τηλεοπτικής διαφήμισης, τηλεαγοράς και χορηγίας, καθώς και της προστασίας των ανηλίκων.

Ειδικώς, όσον αφορά την τηλεοπτική διαφήμιση, η Οδηγία προβλέπει διατάξεις που αποβλέπουν στον συμβιβασμό της αρχής της ελεύθερης προβολής τηλεοπτικών διαφημίσεων (σημαντική ή και ζωτικής σημασίας πηγή εσόδων, ιδίως για την εμπορική τηλεόραση ελεύθερης μετάδοσης) με την κατάλληλη προστασία των οπτικοακουστικών έργων καθώς και του κοινού (τόσο ως τηλεθεατή όσο και ως καταναλωτή), για να επιτευχθεί δε η ισορροπία αυτή, η Οδηγία προβλέπει ορισμένες ουσιώδεις αρχές και συγκεκριμένα: την αρχή του διαχωρισμού του συντακτικού από το διαφημιστικό περιεχόμενο (άρθρο 10 της Οδηγίας), την αρχή της παρεμβολής μεταξύ των προγραμμάτων με τη δυνατότητα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, παρεμβολής κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων (άρθρο 11 της Οδηγίας), τους ωριαίους και ημερήσιους περιορισμούς όσον αφορά τη διάρκεια της διαφήμισης (άρθρα 18 έως 19α της Οδηγίας), τους κανόνες που διασφαλίζουν την προστασία της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και την προστασία των ανηλίκων (άρθρα 12 και 16 της Οδηγίας), τους κανόνες για τη χορηγία και την τηλεαγορά (άρθρο 17 για τη χορηγία, άρθρο 18α και 19 για την τηλεαγορά) καθώς και κανόνες δημόσιας υγείας που περιορίζουν τη διαφήμιση για ορισμένα προϊόντα (απαγόρευση για τον καπνό και τα φάρμακα που χορηγούνται με ιατρική συνταγή, περιορισμούς όσον αφορά τα αλκοολούχα ποτά, άρθρα 13, 14, 15 και 17). Βλ., σχετικώς, Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικώς με ορισμένες πτυχές των διατάξεων της Οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» όσον αφορά την τηλεοπτική διαφήμιση (ΕΕ C 102 /28.04.2004, σελ. 2).

Τέλος, επισημαίνεται, συναφώς, η Οδηγία 2003/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού (ΕΕ L 149/11.6.2005, σελ. 22), η οποία εφαρμόζεται υπό την επιφύλα-

ξη της προαναφερόμενης Οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων [Οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ΕΕ L 95/15.4.2010, σελ. 1)], ενόψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νομοσχεδίου

1. Επί του άρθρων 1 έως 12

Α) Με τις διατάξεις του άρθρου 2 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ως «διαφημιστικός χρόνος», «ο χρόνος που διατίθεται από τους τηλεοπτικούς οργανισμούς για τη μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων, τοποθέτηση προϊόντων ή ανάληψη χορηγίας εκπομπής».

Θα έπρεπε, κατ' αρχάς, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, ο ανωτέρω ορισμός να αναδιατυπωθεί ως «ο χρόνος που διατίθεται από τους τηλεοπτικούς οργανισμούς για τη μετάδοση οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης», δεδομένου ότι, μεταξύ των μορφών οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης, κατά το άρθρο 1 της προαναφερθείσας Οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10.3.2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων, «περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η τηλεοπτική διαφήμιση, η χορηγία, η τηλεπώληση και η τοποθέτηση προϊόντος».

Εξ άλλου, επισημαίνεται ότι στην εν λόγω Οδηγία, ως «τηλεοπτική διαφήμιση» ορίζεται «κάθε μορφή τηλεοπτικής ανακοίνωσης που μεταδίδεται έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος ή για λόγους αυτοπροβολής, από μια δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση ή φυσικό πρόσωπο στα πλαίσια εμπορικής, βιομηχανικής ή βιοτεχνικής δραστηριότητας ή άσκησης επαγγέλματος, με σκοπό την προώθηση της παροχής αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ακινήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έναντι πληρωμής». Ως «χορηγία» ορίζεται κάθε «συνεισφορά δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων ή φυσικών προσώπων, που δεν παρέχουν υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ή δεν παράγουν οπτικοακουστικά έργα, για τη χρηματοδότηση υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων ή προγραμμάτων, με σκοπό την προώθηση της επωνυμίας, του εμπορικού σήματος, της εικόνας, των δραστηριοτήτων ή των προϊόντων τους». Ως «τηλεπώληση» ορίζονται οι «άμεσες προσφορές που εκπέμπονται προς το κοινό με σκοπό την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών,

συμπεριλαμβανομένων ακινήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έναντι πληρωμής», και ως «τοποθέτηση προϊόντος» κάθε «μορφή οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης που συνίσταται στην παρουσίαση ή στην αναφορά προϊόντος, υπηρεσίας ή του αντίστοιχου εμπορικού σήματος ώστε να εμφανίζεται εντός προγράμματος, έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος».

Β) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, θεσπίζεται ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής για τις συναλλαγές διάθεσης του τηλεοπτικού διαφημιστικού χρόνου (Σύστημα), μέσω του οποίου δύνανται να διενεργούνται αγορές και πωλήσεις του διαφημιστικού χρόνου των δημόσιων και ιδιωτικών τηλεοπτικών οργανισμών.

Έτσι, καθιερώνεται δυνατότητα διενέργειας των συναλλαγών μέσω του Συστήματος για όλους τους δημόσιους και ιδιωτικούς τηλεοπτικούς οργανισμούς που λειτουργούν στην ελληνική επικράτεια (εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας), τους διαφημιστές, τις επιχειρήσεις που μεσολαβούν για τη διάθεση του διαφημιστικού χρόνου για λογαριασμό των διαφημιζομένων, τις διαφημιζόμενες επιχειρήσεις, καθώς και για κάθε άλλο πρόσωπο που διενεργεί συναλλαγές διαφημιστικού χρόνου, απαγόρευση εμπορίας διαφημιστικού χρόνου εκτός του Συστήματος (άρθρο 3) και καταγραφή, από 1.9.2018, κάθε συναλλαγής διάθεσης διαφημιστικού χρόνου αποκλειστικώς διά του Συστήματος (άρθρο 4).

Το σύστημα έχει τη μορφή ολοκληρωμένης ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία περιλαμβάνει: «ένα ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής κάθε συναλλαγής διάθεσης διαφημιστικού χρόνου των τηλεοπτικών οργανισμών, στο οποίο διασφαλίζεται η ελεγχόμενη πρόσβαση των χρηστών του σύμφωνα με την περίπτ. δ' της παρ. 3, και δύναται επιπλέον να περιλαμβάνει: α. ένα ηλεκτρονικό σύστημα δημοπρασίας, μέσω του οποίου προσδιορίζονται οι τιμές πώλησης των προϊόντων των τηλεοπτικών οργανισμών, πραγματοποιούνται οι συναλλαγές μεταξύ πωλητών και αγοραστών, κατανέμεται ο διαφημιστικός χρόνος και υπολογίζονται οι χρεώσεις ανά διαφημιζόμενο και οι αμοιβές των συμμετεχόντων, β. μία διαχειριστική εφαρμογή με τη μορφή ενός συστήματος τιμολόγησης, εισπράξεων και εκκαθαρίσεων των συναλλαγών που έχουν διενεργηθεί με το ηλεκτρονικό σύστημα (...)». Το ηλεκτρονικό σύστημα δημοπρασίας λειτουργεί ως εξής: μετά τον καθορισμό της αρχικής τιμής πώλησης του προϊόντος από κάθε τηλεοπτικό οργανισμό, το Σύστημα προσδιορίζει τις τιμές και την κατανομή του διαφημιστικού χρόνου, λαμβάνοντας υπόψη την προσφορά και τη ζήτηση, με τη χρήση κατάλληλων αλγορίθμων βελτιστοποίησης, επιτρέπει δε τον προσδιορισμό εμπορικής πο-

λιτικής των πωλητών με κλιμακωτές εκπτώσεις βάσει όγκου συναλλαγών των αγοραστών, οι οποίες περιλαμβάνονται πάντοτε στο τιμολόγιο που εκδίδεται επί των συναλλαγών αυτών και δεν μπορούν να χορηγούνται σε άλλη χρονική στιγμή (άρθρο 5 παρ. 1, 2 και 3 α και β).

Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, «[ο]ι διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου αφορούν στη ρύθμιση των θεμάτων της τηλεοπτικής διαφημιστικής αγοράς και συνεπώς άπτονται της εν γένει λειτουργίας των Μ.Μ.Ε. και της ιδιαίτερης αποστολής που αυτά επιτελούν, έχουν δε παράλληλα και άμεσο δημοσιονομικό χαρακτήρα, καθότι αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής».

Παρατηρείται, συναφώς, ότι η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων (ΑΚ 361), ως ειδικότερη εκδήλωση της αρχής της οικονομικής και επιχειρηματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 Συντ.) καθιερώνει, εκτός από την ελευθερία σύναψης ή μη σύναψης της σύμβασης και την ελευθερία επιλογής αντισυμβαλλομένου, το δικαίωμα των συμβαλλόμενων μερών να διαμορφώνουν ελεύθερως το περιεχόμενο της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού του καταβαλλόμενου ανταλλάγματος, υπό τον όρο ότι δεν παραβιάζουν τον νόμο ή τα χρηστά ήθη και δεν ασκούν το δικαίωμά τους αυτό καθ' υπέρβαση των ορίων του, όπως αυτά ιδίως διαγράφονται συμφώνως προς την καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και τον κοινωνικό και οικονομικό σκοπό του δικαιώματος (βλ. Μιχ. Σταθόπουλο, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2004, § 13 αρ. 5 επ., 58 επ., και Απ. Γεωργιάδη, Ενοχικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, Αθήνα, 1999, αρ. 3 επ.). Έχει κριθεί, συναφώς, ότι «[μ]ε την ελευθερία των συμβάσεων, δεν συμβιβάζεται, καταρχήν, μεταγενέστερη επέμβαση του νομοθέτη, περιοριστική της ελευθερίας αυτής, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ελευθερία των συμβάσεων προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων ή ασκείται κατά παραβίαση του Συντάγματος ή ενέχει προσβολή των χρηστών ηθών, καθώς επίσης και κατά τις περιπτώσεις που ασκείται προς βλάβη της εθνικής οικονομίας (άρθρα 5 παρ. 1, 25 παρ. 3 και 106 παρ. 2 του Συντάγματος)» (ΟΛΑΠ 33/2002, ΝοΒ 2003, 853 επ., ΑΠ 1465/2001, ΕλλΔνη 2003, σελ. 986, ΑΠ 808/2010, ΧρίΔ 2011, σελ. 385 επ.).

Άλλωστε, και το άρθρο 101 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 81 ΣΕΚ), σε συνδυασμό προς το άρθρο 4 παρ. 3 εδ. γ της ΣΕΕ (βλ. και πρώην άρθρο 10 παρ. 2 ΣΕΚ) επιβάλλει στα κράτη μέλη να απέχουν από τη θέσπιση μέτρων νομοθετικής φύσης, δυνάμενων να εξουδετερώσουν την πρακτική αποτελεσματικότητα των κανόνων του ανταγωνισμού που ισχύουν για τις επιχειρήσεις (βλ., ενδεικτικώς, c-96/94, Centro Servizi Spediporto, Συλλ.1995, I-2883, σκ. 20 και c-35/99, Arduino, Συλλ. 2002, I-1529, σκ. 34).

2. Επί του άρθρου 14

Με το προτεινόμενο άρθρο αντικαθίσταται το άρθρο 2 του ν. 3548/2007 για την «καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις», προκειμένου να συσταθεί στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης ηλεκτρονικό μητρώο (Μητρώο), στο οποίο καταχωρίζονται σε ειδικές μερίδες τα στοιχεία των εφημερίδων περιφερειακού και τοπικού τύπου που διατηρούν δικαίωμα καταχώρισης δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου.

Σημειώνεται, κατ' αρχάς, ότι με τον ν. 3548/2007 επιχειρήθηκε ο εκσυγχρονισμός και η συγκέντρωση σε ενιαίο νομοθέτημα της νομοθεσίας για την καταχώριση υποχρεωτικών δημοσιεύσεων του Δημοσίου και των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, με τον καθορισμό κριτηρίων αξιολόγησης των εφημερίδων (είδος της εφημερίδας, έτη κυκλοφορίας του εντύπου, ελάχιστος αριθμός πωλούμενων φύλλων ανά έκδοση, ελάχιστος αριθμός απασχολούμενων δημοσιογράφων), προκειμένου αυτές να έχουν δικαίωμα καταχώρισης των ως άνω δημοσιεύσεων, με σκοπό την εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής δημοσιότητας και διαφάνειας ως προς τις δημοσιεύσεις αυτές. Ο ν. 3548/2007 προσανατολίζεται στις εφημερίδες οι οποίες ενημερώνουν και διαμορφώνουν την κοινή γνώμη σε θέματα κοινωνικοπολιτικής επικαιρότητας, η έκδοση και κυκλοφορία των οποίων έχει θεμελιώδη σημασία για τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος (βλ. Γνωμδ Ν.Σ.Κ. 241/2011). Υπό την έννοια αυτή, και δεδομένου ότι το Σύνταγμα δεν επιτρέπει τη θέσπιση όρων αναφορικά με την έκδοση εφημερίδων, τα θεσπιζόμενα διά του εν λόγω ν. 3548/2007 κριτήρια αξιολόγησης είναι τυπικά και δεν αφορούν την αξιολόγηση του περιεχομένου τους, δεν αποτελούν, δηλαδή, κατ' ουσίαν, προϋποθέσεις έκδοσης περιφερειακών εφημερίδων, αλλά κριτήρια αναγκαία για την επέλευση ορισμένων έννομων συνεπειών (πρβλ. σχετικώς, και ΣτΕ 3816/1987, με τη οποία κρίθηκαν συνταγματικά παλαιότερα κριτήρια για τη δημοσίευση στις εφημερίδες ανακοινώσεων του Δημοσίου, ισολογισμών Α.Ε. κ.λπ.).

Δεδομένων των ανωτέρω, διά της σύστασης μητρώου περιφερειακού και τοπικού τύπου επαναπροσδιορίζονται εκ νέου τυπικά κριτήρια που δεν αφορούν την αξιολόγηση του περιεχομένου των εφημερίδων, δεν αποτελούν, δηλαδή, προϋποθέσεις έκδοσης των περιφερειακών εφημερίδων, αλλά, απλώς, κριτήρια αναγκαία για την επέλευση ορισμένων έννομων συνεπειών, και δη του δικαιώματος καταχώρισης δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου.

Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι, εφόσον διά του προτεινόμενου νομοσχεδίου προβλέπονται αντικειμενικές προϋποθέσεις με τη συνδρομή των οποίων μία εφημερίδα μπορεί να προβαίνει στις δημοσιεύσεις του άρθρου 1 του ν. 3548/2007, η Διοίκηση οφείλει, ασκώντας δέσμια, εν προκειμένω, αρμοδιότητα, να αποκλείσει τις εφημερίδες που δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις (βλ. ΣτΕ 811/2009, 350/2007).

Τέλος, συμφώνως προς την περ. α) της παραγράφου 4 «[ο]ι ανωτέρω προϋποθέσεις καταχώρισης στο Μητρώο πρέπει να συντρέχουν και σε περίπτωση μη ουσιώδους αλλαγής του τίτλου της εφημερίδας, προκειμένου η εφημερίδα να εγγραφεί στο Μητρώο. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος έκδοσης της εφημερίδας με τον αρχικό τίτλο συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου της παραγράφου 2, ακόμη και αν η εφημερίδα εκδίδεται με άλλον εκδότη ή ιδιοκτήτη, υπό την προϋπόθεση ότι ο αρχικός τίτλος δεν αποτελεί τίτλο άλλης εφημερίδας. Η διαπίστωση του ουσιώδους ή μη χαρακτήρα της αλλαγής του τίτλου εφημερίδας λαμβάνει χώρα κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5». Σημειώνεται ότι ουσιώδης πρέπει να θεωρείται κάθε αλλαγή τίτλου εφημερίδας, η οποία επηρεάζει σημαντικώς την αναγνωσιμότητά της και, συνακολούθως, επιδρά δυσμενώς στην επιδιωκόμενη μεγαλύτερη δυνατή δημοσιότητα και διαφάνεια, ιδίως στις δημοσιεύσεις των φορέων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (βλ. Γνωμδ Ν.Σ.Κ. 297/2011).

3. Επί των άρθρων 19 και 21

Με τις ανωτέρω διατάξεις ορίζεται ο σκοπός του κεφαλαίου Δ' του παρόντος και, ως εφαρμοστέο καθεστώς, ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17.6.2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΟJ L 187, 26.6.2014, σελ. 1 – 78), για τα θέματα τα οποία δεν ρυθμίζονται διά των προτεινόμενων διατάξεων.

Σχετικώς σημειώνεται ότι αναφορά διατάξεων του εν λόγω Κανονισμού γίνεται σε περισσότερες διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου (βλ. άρθρα 20 παρ. 7, 22, 37).

Εξ άλλου, με την επίκληση του Κανονισμού, καθίσταται σαφές ότι η χώρα μας υπάγει το θεσπιζόμενο καθεστώς ενισχύσεων υπό τις διατάξεις του ανωτέρω Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού κατά κατηγορία (General block exemption Regulation, εφεξής ΓΑΚ).

Σχετικώς παρατηρείται ότι «η Συνθήκη [για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης] αναγνώρισε την ύψιστη σημασία που έχει η προώθηση του πολιτι-

σμού για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη που την απαρτίζουν ενσωματώνοντας τον πολιτισμό στις πολιτικές της Ένωσης στις οποίες γίνεται ειδική μνεία ... Το άρθρο 167 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ προβλέπει τα εξής: «Η δράση της Ένωσης αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό είναι αναγκαίο, υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση τους στους ακόλουθους τομείς: [...] — καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα ... Το άρθρο 167 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ προβλέπει τα εξής: «Η Ένωση όταν αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων των Συνθηκών, λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της ...». «[Ο]ι ενισχύσεις είναι σημαντικές για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής παραγωγής (...) [Η] ενίσχυση της οπτικοακουστικής παραγωγής από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση της έκφρασης της εθνικής τους πολιτιστικής παράδοσης και της δημιουργικότητάς τους, αντανakλώντας την ποικιλομορφία και τον πλούτο του ευρωπαϊκού πολιτισμού ... [Ο]ι σχετικές ενισχύσεις με τη μορφή επιχορηγήσεων, φορολογικών κινήτρων ή άλλου είδους χρηματοδοτικής στήριξης ενδέχεται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Οι παραγωγοί και, τα οπτικοακουστικά έργα που λαμβάνουν τέτοια στήριξη είναι πιθανό να αποκτούν οικονομικό, άρα και ανταγωνιστικό, πλεονέκτημα έναντι όσων δεν την λαμβάνουν. Ως εκ τούτου, η στήριξη αυτή ενδέχεται να προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού και θεωρείται κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ... Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ απαγορεύει ενισχύσεις που χορηγούνται από το δημόσιο ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο η Επιτροπή μπορεί να εξαιρέσει ορισμένα είδη κρατικής ενίσχυσης από την απαγόρευση αυτή. Μια από τις εξαιρέσεις αυτές αποτελεί το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της ΣΛΕΕ σχετικά με τις ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές δεν επηρεάζουν τον ανταγωνισμό και τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται στο κοινό συμφέρον» (Ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις για κινηματογραφικές ταινίες και λοιπά οπτικοακουστικά έργα, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 332/15.11.2013, σελ. 1 - 11, εφεξής Ανακοίνωση).

Ακόμη, «η κρατική χρηματοδότηση που πληροί τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνιστά κρατική ενίσχυση και απαιτείται η κοινοποίησή της στην Επι-

τροπή δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 109 της Συνθήκης, το Συμβούλιο δύναται να καθορίζει τις κατηγορίες ενισχύσεων που εξαιρούνται από την εν λόγω υποχρέωση κοινοποίησης. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κανονισμούς σχετικά με τις εν λόγω κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 109 της Συνθήκης, ότι υπό ορισμένες προϋποθέσεις οι ακόλουθες κατηγορίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης: οι ενισχύσεις για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, οι ενισχύσεις για απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση και οι ενισχύσεις που είναι σύμφωνες με τον χάρτη που έχει εγκρίνει η Επιτροπή για κάθε κράτος μέλος όσον αφορά τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 ... Στις 22 Ιουλίου 2013 ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 994/98 τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 733/2013 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2013 ... με τον οποίο η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να επεκτείνει την απαλλαγή κατά κατηγορία σε νέες κατηγορίες ενισχύσεων, για τις οποίες μπορούν να οριστούν σαφείς προϋποθέσεις συμβατότητας. Οι νέες αυτές κατηγορίες ενισχύσεων που τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία περιλαμβάνουν: ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες, κοινωνικές ενισχύσεις για τη μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, ενισχύσεις για ευρυζωνικές υποδομές, ενισχύσεις για καινοτομία, ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς, ενισχύσεις για αθλητικές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές» (ΓΑΚ, σκέψη 1).

Συμφώνως προς το άρθρο 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ένωσης (εφεξής, ΣΛΕΕ), η Επιτροπή υποχρεούται να αξιολογεί τη συμβατότητα των ενισχύσεων που χορηγούνται στον οπτικοακουστικό τομέα με την εσωτερική αγορά, όπως αξιολογεί τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων σε άλλους τομείς.

Εφόσον το καθεστώς ενίσχυσης πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων του ΓΑΚ, τόσο τις γενικές όσο και τις ειδικές για την εκάστοτε κατηγορία ενισχύσεων, δεν υφίσταται υποχρέωση κοινοποίησης (άρθρο 108 παρ. 3 ΣΛΕΕ), ενώ οι κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, οι οποίες δεν καλύπτονται από τον ΓΑΚ, εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης (ΓΑΚ, σκέψεις 6 και 7). Για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά την παραγωγή ταινιών και άλλων οπτικοακουστικών

έργων που δεν καλύπτονται από τον ΓΑΚ, η Ανακοίνωση της Επιτροπής του 2013 ορίζει σαφώς τα κριτήρια που εφαρμόζει η Επιτροπή κατά την εξέταση κοινοποίησης καθεστώτος ενίσχυσης από τα κράτη μέλη. Η Ανακοίνωση, μαζί με τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, συνιστούν τον βασικό πυλώνα αυτού του πλαισίου. Όλα τα καθεστώτα ενισχύσεων εμπίπτουν σε ένα από αυτά τα σύνολα κανόνων (State aid rules for films and other audiovisual works, Competition policy brief Directorate – General of the European Commission, τευχ. 13, Σεπτέμβριος 2014, http://ec.europa.eu/competition/publications/cpb/2014/013_en.pdf. Βλ. και τις μεταβατικές διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του Κανονισμού, κατά τις οποίες «[ο]ι ενισχύσεις που δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών που θεσπίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 1 του προγενέστερα ισχύοντος κανονισμού 994/98 αξιολογούνται από την Επιτροπή με βάση τα σχετικά πλαίσια, κατευθυντήριες γραμμές, ανακοινώσεις και κοινοποιήσεις»).

Κατά τον ΓΑΚ (σκέψη 73), τα οπτικοακουστικά έργα «διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών ταυτοτήτων και αντικατοπτρίζουν τις διάφορες παραδόσεις των κρατών μελών και των περιφερειών. Ενώ υπάρχει ισχυρός ανταγωνισμός μεταξύ των ταινιών που παράγονται εκτός της Ένωσης, υπάρχει περιορισμένη κυκλοφορία ευρωπαϊκών κινηματογραφικών έργων εκτός της χώρας καταγωγής τους λόγω του κατακερματισμού σε εθνικές ή περιφερειακές αγορές. Ο τομέας χαρακτηρίζεται από υψηλές επενδυτικές δαπάνες, αντίληψη ανεπαρκούς κερδοφορίας λόγω των περιορισμένων ακροατηρίων και δυσκολία στην κινητοποίηση πρόσθετης χρηματοδότησης από τον ιδιωτικό τομέα. Λόγω αυτών των παραγόντων, η Επιτροπή έχει αναπτύξει συγκεκριμένα κριτήρια για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της καταλληλότητας των ενισχύσεων υπέρ της συγγραφής σεναρίων, της ανάπτυξης, της παραγωγής, της διανομής και της προώθησης των οπτικοακουστικών έργων. Νέα κριτήρια καθορίστηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις για κινηματογραφικές ταινίες και λοιπά οπτικοακουστικά έργα και θα πρέπει να αντανakλώνται στους κανόνες απαλλαγής κατά κατηγορία για τα καθεστώτα ενισχύσεων υπέρ των οπτικοακουστικών έργων. Υψηλότερες εντάσεις ενίσχυσης είναι δικαιολογημένες για τις διασυνοριακές παραγωγές και συμπαραγωγές που είναι πιθανότερο να διανεμηθούν σε πολλά κράτη μέλη».

Ως κριτήρια στην ως άνω αναφερόμενη Ανακοίνωση ορίζονται τα εξής:

α) το πολιτιστικό κριτήριο, κατά το οποίο, «προκειμένου να είναι συμβατές με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της ΣΛΕΕ, οι ενισχύσεις που χορηγούνται στον οπτικοακουστικό τομέα πρέπει να προωθούν τον πολιτισμό»,

β) υποχρεώσεις εδαφικότητας των δαπανών, κατά τις οποίες μέρος του προϋπολογισμού για την παραγωγή μίας ταινίας πρέπει να δαπανάται σε μία συγκεκριμένη περιοχή,

γ) όριο ενίσχυσης, καταρχήν, στο 50% του προϋπολογισμού της παραγωγής, εξαιρουμένων των «δύσκολων» και των χαμηλού κόστους έργων. Η ένταση της ενίσχυσης για τις δια-συνοριακές παραγωγές που χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη και με τη συμμετοχή παραγωγών από περισσότερα του ενός κράτη μέλη δύναται να είναι έως 60 % του προϋπολογισμού της παραγωγής.

Κατά την αξιολόγηση καθεστώτων ενισχύσεων σε κινηματογραφικές ταινίες και άλλα οπτικοακουστικά έργα, η Επιτροπή ελέγχει βάσει των προαναφερόμενων εκτιμήσεων: « - Πρώτον, εάν το καθεστώς ενίσχυσης τηρεί τη «γενική αρχή περί νομιμότητας», δηλαδή ... ότι το καθεστώς δεν περιέχει ρήτρες που θα ήταν αντίθετες με διατάξεις της ΣΛΕΕ σε τομείς άλλους από εκείνους που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις [απαγόρευση των διακρίσεων για λόγους εθνικότητας, την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των εργαζομένων, την ελευθερία εγκατάστασης, την ελευθερία παροχής υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων (άρθρα 18, 34, 36, 45, 49, 54, 56 και 63 της ΣΛΕΕ)]· - Δεύτερον, εάν το καθεστώς πληροί τα ειδικά κριτήρια συμβατότητας για ενίσχυση ...». «Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με [τη γενική αρχή περί νομιμότητας] τα καθεστώτα ενίσχυσης δεν πρέπει, για παράδειγμα, να χορηγούν την ενίσχυση αποκλειστικά σε υπηκόους του οικείου κράτους μέλους· να απαιτούν από τους δικαιούχους να έχουν το καθεστώς εγχώριας επιχείρησης η οποία έχει συσταθεί βάσει του εθνικού εμπορικού δικαίου (οι επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί σε ένα κράτος μέλος και λειτουργούν σε ένα άλλο μέσω μόνιμου υποκαταστήματος ή γραφείου πρέπει να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση· επιπλέον, η απαίτηση ύπαρξης επί τόπου γραφείου πρέπει να είναι εκτελεστή μόνον ύστερα από την καταβολή της ενίσχυσης), ή να υποχρεώνουν τις αλλοδαπές εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες στον τομέα του κινηματογράφου να καταστρατηγούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της Οδηγίας 96/71/EK όσον αφορά τους αποσπασμένους εργαζομένους».

Υπό το ανωτέρω πλαίσιο, ο νομοθέτης θεωρεί ότι πληρούνται όλοι οι γενικοί και ειδικοί όροι του ΓΑΚ και εντάσσει το θεσπιζόμενο καθεστώς στο πε-

δίο εφαρμογής του, ώστε να απαλλάσσεται της κοινοποίησής του στην Επιτροπή (βλ. άρθρο 3 «Προϋποθέσεις απαλλαγής»: Τα καθεστώτα ενισχύσεων, οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει των καθεστώτων ενισχύσεων και οι ad hoc ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου I του παρόντος κανονισμού, καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις για την αντίστοιχη κατηγορία ενισχύσεων που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του παρόντος κανονισμού»).

Σε περίπτωση μη πλήρωσης, η κρατική ενίσχυση κρίνεται ως τυπικώς παράνομη στο μέτρο που δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή. Περαιτέρω, κρίνεται ως ουσιαστικώς παράνομη στο μέτρο που δεν χαρακτηρίζεται ως συμβατή με την ενιαία αγορά, λόγω των αρνητικών της επιπτώσεων επί του ανταγωνισμού και των συναλλαγών. Για τις ενισχύσεις που είναι και παράνομες και μη συμβιβάσιμες ταυτοχρόνως, μπορεί να ζητηθεί ανάκτηση. Η ανάκτηση αποτελεί τη λογική συνέπεια του παράνομου χαρακτήρα της ενίσχυσης, καθώς η νόθευση του ανταγωνισμού θεωρείται ότι αίρεται με την αφαίρεση του οικονομικού πλεονεκτήματος που η ενίσχυση παρείχε στον αποδέκτη της (βλ. Ευ. Μουαμελετζή, Η ανάκτηση των παράνομων κρατικών ενισχύσεων από τις επιχειρήσεις, ΔΗΣΚΕ 2/2004, σελ. 149-150).

Οι γενικοί όροι του ΓΑΚ (Κεφάλαιο I) αφορούν ιδίως τη σώρευση των ενισχύσεων, τις επιλέξιμες δαπάνες, τον χαρακτήρα κινήτρου, και τις υποχρεώσεις διαφάνειας και δημοσιότητας. Οι ειδικοί όροι (Κεφάλαιο III, Τμήμα 11, Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς, Άρθρο 54 «Καθεστώτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα») προβλέπουν ότι οι ενισχύσεις «στηρίζουν ένα πολιτιστικό προϊόν. Για την αποφυγή πρόδηλων σφαλμάτων στον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως πολιτιστικού, κάθε κράτος μέλος θεσπίζει αποτελεσματικές διαδικασίες, όπως είναι η επιλογή των προτάσεων από ένα ή περισσότερα πρόσωπα επιφορτισμένα με την επιλογή ή την επαλήθευση βάσει προκαθορισμένου καταλόγου πολιτιστικών κριτηρίων» (παρ. 2 του άρθρου 54 του Κανονισμού και άρθρα 24 και 29 και Παραρτήματα του νسخ). Από τις προβλεπόμενες μορφές ενισχύσεων (ενισχύσεις για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων, για το στάδιο προ της παραγωγής, και για τη διανομή), εν προκειμένω, θεσπίζεται ενίσχυση για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων (βλ. παρ. 3 του άρθρου 54 του Κανονισμού και άρθρα 19, 20 παρ. 1 και 4, 24, 26 του νسخ).

Η χορήγηση της ενίσχυσης υπόκειται σε υποχρεώσεις εδαφικότητας των δαπανών (βλ. άρθρο 26 του νسخ), και, βάσει του θεσπιζόμενου καθεστώτος,

το ποσό που χορηγείται για την παραγωγή οπτικοακουστικού έργου υπολογίζεται ως ποσοστό των δαπανών για τις δραστηριότητες παραγωγής που πραγματοποιούνται στην ελληνική επικράτεια (βλ. παρ. 4 του άρθρου 54 του Κανονισμού και άρθρο 27 του νσχ). Το ανώτατο ποσό των δαπανών που υπόκεινται σε υποχρεώσεις εδαφικότητας δεν υπερβαίνει το 80% του συνολικού προϋπολογισμού της παραγωγής (βλ. παρ. 4 του άρθρου 54 του Κανονισμού και άρθρο 26 του νσχ). Εξ άλλου, ορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες, που στο παρόν, αφορούν ενισχύσεις παραγωγής, όπως και η ένταση της ενίσχυσης για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει το 50% των επιλέξιμων δαπανών, προσαυξανόμενη σε 60%, για τις διασυνοριακές παραγωγές που χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη και στις οποίες συμμετέχουν παραγωγοί από περισσότερα του ενός κράτη μέλη, και σε 100%, για τα δύσκολα οπτικοακουστικά έργα και τις συμπαραγωγές στις οποίες συμμετέχουν χώρες από τον κατάλογο της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ (βλ. παρ. 5 – 7 του άρθρου 54 του Κανονισμού και άρθρο 27 του νσχ).

Οι ενισχύσεις, περαιτέρω, δεν προορίζονται αποκλειστικώς «για συγκεκριμένες δραστηριότητες παραγωγής ούτε για επιμέρους τμήματα της αξιακής αλυσίδας της παραγωγής» (παρ. 9 του άρθρου 54 του Κανονισμού) ούτε προορίζονται αποκλειστικώς για τους υπηκόους του οικείου κράτους μέλους, οι δε δικαιούχοι δεν υποχρεούνται να έχουν το καθεστώς επιχείρησης η οποία έχει συσταθεί βάσει του εθνικού εμπορικού δικαίου (παρ. 10 του άρθρου 54 του Κανονισμού)

Εξ άλλου, δυνάμει του άρθρου 11 του Κανονισμού, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή, μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος κοινοποίησης της Επιτροπής, τις συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μέτρο ενίσχυσης που τυγχάνει απαλλαγής δυνάμει του ΓΑΚ, καθώς και σύνδεσμο που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του μέτρου.

4. Επί του άρθρου 20 παρ. 2

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται η έννοια του αυτοτελούς οπτικοακουστικού έργου το οποίο μπορεί να τύχει ενίσχυσης. Μεταξύ των οριζόμενων περιλαμβάνεται και το ψηφιακό παιχνίδι.

Μολονότι η ενίσχυση της παραγωγής ψηφιακών παιχνιδιών μπορεί να θεωρείται συμβατή με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107(3) (δ) ΣΛΕΕ (στο πλαίσιο της, κατά περίπτωση, εξέτασης των ενισχύσεων σε παιχνίδια, ανάλογη εφαρμογή της έντασης της ενίσχυσης κατά την Ανακοίνωση 2013,

State Aid SA.45735 – Denmark Scheme for the development, production and promotion of cultural and educational digital games, 12.5.2017 C(2017) 3340 final), ο όρος χρήζει διευκρίνισης, ώστε να καθίσταται σαφής η απαλλαγή από την κοινοποίηση τέτοιας ενίσχυσης, δεδομένου ότι στο άρθρο 54 του ΓΑΚ δεν περιλαμβάνονται ενισχύσεις σε βιντεοπαιχνίδια τα οποία πληρούν το εθνικό πολιτιστικό τεστ, καθώς η αιτιολογική σκέψη (72) του Κανονισμού προβλέπει ότι «[...] Σε γενικές γραμμές, δεν θα πρέπει να καλύπτονται δραστηριότητες οι οποίες, αν και παρουσιάζουν πολιτιστικές πτυχές, έχουν κυρίως εμπορικό χαρακτήρα λόγω του σημαντικότερου κινδύνου στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που ενέχουν, όπως ο Τύπος και τα περιοδικά (έντυπα ή ηλεκτρονικά). Επιπλέον, ο κατάλογος των επιλέξιμων πολιτιστικών σκοπών και δραστηριοτήτων δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει εμπορικές δραστηριότητες, όπως η μόδα, η παραγωγή σχεδίων ή υποδειγμάτων ή τα βιντεοπαιχνίδια» (Πρακτικός οδηγός για τον ΓΑΚ, General Block Exemption Regulation (GBER), σελ. 68, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf).

5. Επί του άρθρου 25

Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 ορίζονται ως δικαιούχοι του παρόντος, μεταξύ άλλων, οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια, οι οποίες οφείλουν να έχουν «κατά τη χρονική στιγμή έναρξης των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου» μία από τις οριζόμενες μορφές.

Κατά το άρθρο 1 παρ. 5 του ΓΑΚ, ο Κανονισμός «δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά είτε οι όροι που τα συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως: α) σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Ωστόσο, είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση ...»

Δεδομένου ότι μεταξύ των ορισμών του άρθρου 2 του ΓΑΚ ως «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης» ορίζεται η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση συμφώνως προς το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς (περίπτωση 28), αλλά με τις διατάξεις του παρόντος η ενίσχυση καταβάλλεται μετά από την πιστοποίηση της ολοκλήρω-

σης της επένδυσης, θα ήταν χρήσιμο το σημείο να διευκρινισθεί.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος ορίζεται ότι σε περίπτωση διασυννοριακής παραγωγής, η αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης παρέχεται εξ ολοκλήρου στην επιχείρηση η οποία είναι εγκατεστημένη ή έχει υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια.

Παρατηρείται ότι απαιτείται εξειδίκευση του όρου διασυννοριακή παραγωγή, για λόγους διευκόλυνσης της εφαρμογής του παρόντος (βλ. αναφορά στο άρθρο 54 παρ. 7 του Κανονισμού).

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος ορίζεται ότι στην περίπτωση της υποβολής αιτήματος για ενίσχυση από αλλοδαπές επιχειρήσεις οι οποίες συμβάλλονται προς τον σκοπό αυτό με επιχειρήσεις εγκατεστημένες ή έχουσες υποκαταστήματα στην ελληνική επικράτεια, η ενίσχυση παρέχεται στην επιχείρηση που ορίζεται ρητώς από τις ως άνω συμβαλλόμενες επιχειρήσεις ως δικαιούχος αυτής.

Για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του παρόντος, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί αν δύνανται να ορίζονται δικαιούχοι όλες οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις κατά ποσοστά.

6. Επί του άρθρου 28

Δυνάμει του άρθρου 6 του ΓΑΚ, ο κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε ενισχύσεις που έχουν χαρακτήρα κινήτρου (παρ. 1). «Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης· β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης· γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου· δ) κατάλογο των δαπανών του έργου· ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο».

Η ανωτέρω διάταξη θεσπίζεται «[π]ροκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις είναι αναγκαίες και ότι λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυσσε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Είναι σκόπιμο οι ενισχύσεις να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης δυνάμει του παρόντος κανονισμού μόνον εάν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή την ενισχυόμενη δραστηριότητα αρχίζουν μετά την υπο-

βολή γραπτής αίτησης για ενίσχυση από τον δικαιούχο» (ΓΑΚ, σκέψη 18).

Υπό το φως των ανωτέρω, και δεδομένου ότι η ενίσχυση έχει τον χαρακτήρα κινήτρου κατά το άρθρο 22 παρ. 3, θα ήταν σκόπιμο να αναγράφονται σαφώς τα ανωτέρω στοιχεία στην αίτηση υπαγωγής.

7. Επί των άρθρων 28, 29 και 30

Με τις προτεινόμενες διατάξεις θεσπίζεται η διαδικασία υποβολής αιτήσεων για την υπαγωγή στο καθεστώς ενίσχυσης. Ειδικότερα, το Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. καθίσταται φορέας υποδοχής και επεξεργασίας των αιτήσεων υπαγωγής στο καθεστώς.

Σχετικώς σημειώνεται ότι, κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3905/2010 «Ενίσχυση και ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης και άλλες διατάξεις», η προστασία, ενίσχυση και ανάπτυξη της κινηματογραφικής παραγωγής στην Ελλάδα, η προβολή, διάδοση και προώθηση της ελληνικής κινηματογραφικής τέχνης στην Ελλάδα και το εξωτερικό, και η προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό ως τόπου κατάλληλου για την πραγματοποίηση κινηματογραφικών και οπτικοακουστικών παραγωγών και η προσέλκυση στην Ελλάδα αλλοδαπών κινηματογραφικών και οπτικοακουστικών παραγωγών εν γένει, ορίζονται, μεταξύ άλλων, ως σκοποί του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ.). Ακολούθως, το Ε.Κ.Κ. «[γ]ια την πραγματοποίηση και επίτευξη των σκοπών του, αναπτύσσει ιδίως τις ακόλουθες δραστηριότητες: (α) διαμορφώνει και καταρτίζει προγράμματα επιδοτήσεων και χρηματοδοτήσεων, τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής κινηματογραφίας, (β) χρηματοδοτεί ή/και επιδοτεί όλα τα στάδια παραγωγής κινηματογραφικών έργων μεγάλου μήκους, από τη συγγραφή σεναρίων έως την ολοκλήρωση των δεδομένων παραγωγής τους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους όρους των εγκεκριμένων προγραμμάτων του, (γ) χρηματοδοτεί ή/και επιδοτεί την παραγωγή κινηματογραφικών έργων μικρού μήκους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους όρους των εγκεκριμένων προγραμμάτων του, (δ) χρηματοδοτεί ή/και επιδοτεί αλλοδαπές οπτικοακουστικές παραγωγές τα γυρίσματα των οποίων πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στην Ελληνική Επικράτεια και τους παρέχει κάθε σχετική διευκόλυνση, (ε) χρηματοδοτεί ή/και επιδοτεί τη διανομή και προώθηση στην Ελλάδα και το εξωτερικό κινηματογραφικών έργων, (στ) συγκεντρώνει και δημοσιεύει στατιστικά στοιχεία και πραγματοποιεί μελέτες που αφορούν στην παραγωγή, διανομή, προώθηση και προβολή κινηματογραφικών έργων, στην επίδραση νέων τεχνολογιών, καθώς και εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδό-

τησης και εκμετάλλευσης κινηματογραφικών έργων».

Θα ήταν χρήσιμο, για λόγους αποφυγής σύγχυσης κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, να διευκρινισθεί αν το Ε.Κ.Κ., πέραν της συμμετοχής των υπαλλήλων και μελών του στις επιτροπές αξιολόγησης, ενστάσεων και στον έλεγχο εγκεκριμένων σχεδίων, συνεργάζεται με το Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. και με ποιον τρόπο.

8. Επί του άρθρου 29

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 29 ορίζεται ότι «[η] πληρότητα των υποβαλλόμενων αιτήσεων και των σχετικών δικαιολογητικών ελέγχεται από το Ε.Κ.Ο.Μ.Ε., με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας, εντός δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την υποβολή της αίτησης. Αν η αίτηση απορριφθεί για λόγους μη πληρότητας του φακέλου, ο αιτών ενημερώνεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει στην αίτησή του». Κατωτέρω, στην παρ. 2 προβλέπεται ότι «[α]ν απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, ορίζεται προθεσμία δέκα (10) ημερών στο φορέα προκειμένου να τις παράσχει προς την αρμόδια Επιτροπή». Παρατηρείται ότι, στην πράξη, ενδέχεται να χρησιμοποιείται αδιακρίτως η ευχέρεια παροχής διευκρινίσεων προς κάλυψη μη πληρούμενων προϋποθέσεων, και ως εκ τούτου, θα μπορούσε να παρέχεται σε κάθε περίπτωση προθεσμία για τη συμπλήρωση του φακέλου, δεδομένου, επιπλέον, ότι δεν αναφέρεται σε άλλο σημείο δυνατότητα υποβολής φακέλου εκ νέου.

Εξ άλλου, στην παράγραφο 3 του άρθρου ορίζεται ότι τα επενδυτικά σχέδια που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης με απόφαση του αρμόδιου υπουργού.

Μολονότι και κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 37, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παρακολουθούν την πορεία εξέλιξης του αιτήματός τους, για λόγους πληρότητας, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί ο τρόπος ανάρτησης και κοινοποίησης της απόφασης, όπως γίνεται και για τις απορριπτικές.

9. Επί του άρθρου 31

Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται αν το οπτικοακουστικό έργο «δεν πληροί, κατά περίπτωση, τα πολιτιστικά κριτήρια των πινάκων Α, Β, Γ, Δ, και Ε, καθώς και τους όρους και τους κανόνες υπαγωγής στο παρόν καθεστώς».

Επισημαίνεται ότι περιπτώσεις ανάκλησης περιγράφονται και στα άρθρα 20 παρ. 2 περ. β) και 3 περ. δ), 34 παρ. 1 και 35 του νομοσχεδίου.

10. Επί των άρθρων 31, 32 και 38

Στις προτεινόμενες διατάξεις γίνεται αναφορά στους όρους υπαγωγής στο καθεστώς ενίσχυσης που θα καθορισθούν με την, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 38 του νομοσχεδίου, κοινή υπουργική απόφαση, και τη δυνατότητα τροποποίησής τους.

Υπό το φως του άρθρου 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, με το οποίο επιτρέπεται να ορισθούν ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό», ως ειδικότερα δε θέματα θεωρούνται «εκείνα, τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος, που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρυθμίσεως» (βλ. ΣτΕ 35 [Ολ] 1776/2007), ενώ ως λεπτομερειακά, τα ζητήματα που αφορούν «στη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, ενώ οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη» (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999), και δεδομένου ότι δεν καθίσταται σαφές από τη διατύπωση του άρθρου 38 το περιεχόμενο των ανωτέρω όρων, θα ήταν σκόπιμο αυτό να διευκρινισθεί.

Περαιτέρω, στο άρθρο 32 παρ. 1 προβλέπεται δυνατότητα τροποποίησης των όρων υπαγωγής στο καθεστώς, το οποίο μπορεί να υποβληθεί «καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή αιτήματος ελέγχου ολοκλήρωσης επενδυτικού σχεδίου».

Δεδομένου ότι το αίτημα ελέγχου ολοκλήρωσης υποβάλλεται εντός εξήντα ημερών από την ολοκλήρωση της επένδυσης (άρθρο 30 παρ. 2 του νσχ), ερωτάται με ποιον τρόπο μπορούν να τροποποιηθούν οι όροι υπαγωγής πέραν αυτού του χρονικού σημείου. Εξ άλλου, δεν προσδιορίζεται αν η τροποποίηση μπορεί να οφείλεται απλώς σε γεγονός ανωτέρας βίας.

11. Επί του άρθρου 34

Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι, μετά την ολοκλήρωση του οπτικοακουστικού έργου, η επιχείρηση παραγωγής υποχρεούται, με δική της δαπάνη, να παραδώσει στο Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. ψηφιακά αρχεία του έργου με προδιαγραφές που ορίζονται από το Ε.Κ.Ο.Μ.Ε.

Θα ήταν σκόπιμο να προσδιορισθεί ο λόγος παράδοσης αρχείου του έργου και οι δυνατότητες χρήσης του [πρβλ. παράγραφο 52 περ. 6) της Ανακοίνωσης για τα ειδικά κριτήρια αξιολόγησης βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της ΣΛΕΕ, κατά το οποίο, τα κράτη μέλη «πρέπει να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν τους παραγωγούς να καταθέτουν αντίγραφο

της ενισχυόμενης ταινίας στο ίδρυμα κινηματογραφικής κληρονομιάς που θα ορίσει ο φορέας χρηματοδότησης για διαφύλαξη, καθώς και για συγκεκριμένη μη εμπορική χρήση μετά από συμφωνηθείσα χρονική περίοδο που έχει συμφωνηθεί με τον κάτοχο ή τους κατόχους των δικαιωμάτων σύμφωνα με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και με την επιφύλαξη της δίκαιης αμοιβής για τον κάτοχο ή τους κατόχους των δικαιωμάτων μετά από συμφωνηθείσα χρονική περίοδο που ορίζεται στη συμφωνία επιχορήγησης και χωρίς αυτό να έρχεται σε αντίθεση με την κανονική χρήση της ταινίας»].

12. Επί του άρθρου 36

Με το παρόν, θεσπίζεται υποχρέωση του αρμόδιου υπουργού να υποβάλει στη Βουλή το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, σχετική έκθεση – απολογισμό για την εφαρμογή του παρόντος.

Σχετικώς σημειώνεται ότι, κατά το άρθρο 14 του Κανονισμού της Βουλής, η Διάσκεψη των Προέδρων «η) αποφασίζει, προτείνει ή διατυπώνει γνώμη ή αναθέτει το έργο τούτο σε άλλο όργανο, επιτροπή ή υποεπιτροπή της Βουλής για όσα θέματα προβλέπεται σχετική αρμοδιότητα της Βουλής ή οργάνου της ρητά από το Σύνταγμα, τον Κανονισμό ή νόμο».

13. Επί του άρθρου 37

Στην παράγραφο 2 ορίζονται οι υποχρεώσεις δημοσιότητας που πρέπει να τηρούνται. Ειδικότερα, ορίζεται ότι περίληψη της απόφασης υπαγωγής και της απόφασης ολοκλήρωσης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στη Διαύγεια (παρ. 2 του άρθρου). Κάθε πληροφορία που αφορά την εφαρμογή του καθεστώτος του παρόντος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. και του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης. Οι ανακοινώσεις, προσκλήσεις και οι εν γένει ενημερωτικές αναρτήσεις των υπηρεσιών του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του (παρ. 4 του άρθρου).

Κατά το άρθρο 9 παρ. 1 του ΓΑΚ, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε «να δημοσιεύονται σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο: α) οι συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές· β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11, ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο· γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα III για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ». Στο παράρτημα III («Διατάξεις σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παρά-

γραφος 1») ορίζεται ότι τα κράτη μέλη «οργανώνουν τους εμπεριστατωμένους δικτυακούς τόπους τους για τις κρατικές ενισχύσεις, στους οποίους δημοσιεύονται οι πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 κατά τρόπο που καθιστά δυνατή την εύκολη πρόσβαση σε αυτές. Οι πληροφορίες δημοσιεύονται σε μορφότυπο δεδομένων λογιστικού φύλλου που επιτρέπει την αναζήτηση, την εξαγωγή και την εύκολη δημοσίευση των πληροφοριών στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML. Η πρόσβαση στον δικτυακό τόπο επιτρέπεται σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς περιορισμούς. Δεν απαιτείται προηγούμενη εγγραφή χρήστη για την πρόσβαση στον δικτυακό τόπο. Δημοσιεύονται οι ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά μεμονωμένες χορηγήσεις ενισχύσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο γ): — Επωνυμία του δικαιούχου, — Αναγνωριστικό ταυτότητας δικαιούχου, — Είδος επιχείρησης (MME/μεγάλη) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, — Περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος, σε επίπεδο NUTS II, — Τομέας δραστηριότητας σε επίπεδο ομάδας NACE, — Στοιχείο ενίσχυσης, εκπεφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα, — Μέσο ενίσχυσης [επιχορήγηση/επιδότηση επιτοκίου, δάνειο/επιστρεπτές προκαταβολές/επιστρεπτά επιχορήγηση, εγγύηση, φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, άλλο (να διευκρινιστεί)], — Ημερομηνία χορήγησης, — Στόχος της ενίσχυσης, — Χορηγούσα αρχή ... — Αριθμός αναφοράς του μέτρου ενίσχυσης».

Υπό το φως των ανωτέρω, οι διατυπώσεις δημοσιότητας περιλαμβάνουν τα ως άνω στοιχεία.

Εξ άλλου, στην παρ. 3 του άρθρου 37 του νομοσχεδίου, θεσπίζεται υποχρέωση όσων λαμβάνουν ενίσχυση να διατηρούν φακέλους των επενδυτικών σχεδίων επί δέκα έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η τελευταία ενίσχυση.

Παρατηρείται ότι κατά το άρθρο 11 του ΓΑΚ, για να είναι η Επιτροπή σε θέση να παρακολουθεί τις ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του κανονισμού, τα κράτη μέλη «διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στον ... κανονισμό. Οι φάκελοι αυτοί φυλάσσονται επί 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκαν είτε η ad hoc ενίσχυση είτε η τελευταία ενίσχυση δυνάμει του καθεστώτος».

Δεδομένου ότι πρόκειται περί υποχρέωσης των αρμόδιων κρατικών αρχών, δεν καθίσταται σαφές αν, πέραν όσων λαμβάνουν ενισχύσεις, τα αρχεία τηρούνται ταυτοχρόνως και από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς.

14. Επί του άρθρου 39

Στην παρ. 4, για λόγους ακριβολογίας, πρέπει να αντικατασταθεί το στοιχείο στ' από τη λέξη έκτο, δεδομένου ότι δεν πρόκειται περί περίπτωσης.

Στην παρ. 8, για λόγους πληρότητας, πρέπει να αναγραφούν τα πλήρη στοιχεία της υπουργικής απόφασης υπ' αριθ. ΟΙΚ.02/11.6.2013 (ΦΕΚ Β 1414 11.6.2013).

Αθήνα, 2.8.2017

Οι εισηγητές

Δημήτρης Κανελλόπουλος

Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών και Αμυντικών Μελετών

Γεωργία Μακροπούλου

Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής

του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αστέρης Πλιάκος

Καθηγητής του Οικονομικού

Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών